Sl.No.

Total No. of Pages : 3

First Year M.A. Degree Annual Examination, Sept./Oct. -2023

(SLM Scheme : Non CBCS)

SANSKRIT

Course - I : Classical Sanskrit Literature, Poetry and Prose and Translation

Text : 1) Bharavi's Kiratarjuniyam, Canto - 1 & 2

2) Bana's Kadambari - Sukanasopadesham

Time : 3 Hours **Max. Marks : 80**

सुचनाः संस्कृतभाषया कन्नडभाषया आङ्गलभाषया वा उत्तराणि लिखत।

भाग – अ

चत्वारि ससन्दर्भं व्याख्यात। **[4×5=20]**

Q1) अयं च ते कालः प्रतापमारापयितुम्

Q2) गुणलुब्धाः स्वयमेव सम्पदः।

Q3) अहो दुरन्ता बलवद्विरोधिता।

Q4) किमुत तेषां समवायः

Q5) अतिवीर्यवतीव भेषजे बहुरल्पीयसि दृश्यते गुणः

Q6) गन्धर्वनगरलेखेव पश्यत एव नश्यति।

भाग – आ

त्रयः प्रश्नाः समाधेयाः। **[3×10=30]**

Q7) अनुद्य व्याख्यात।

अ) क्रियासु युक्तैर्नृप! चारचक्षषो
न वञ्चनीया प्रभवोऽनुजीविभिः।
अतोऽर्हसि क्षन्तुमसाधु साधु वा।
हितं मनोहारि च दुर्लभं वचः।।

आ) सहसा विदधीत न क्रियामविवेकः परमापदां पदम्।

वृणतेहि विमृश्यकारिणं गुणलुब्धाः स्वयमेव संपदः।।

Q8) सानुवादं व्याख्यात।

विदितवेदितव्यस्य। अधीतसर्वशास्त्रस्य ते नाल्पमुपदेष्टव्यमस्ति। केवलं च निसर्गत एव अभानुभेद्यं अरत्नालोकोच्छेद्यं अप्रदीपप्रभा पनेयमतिगहनं तमो यौवनप्रभम्। अपरिणामो पशमो दारुणो लक्ष्मीमदः। कष्टमनञ्जनवर्ति साध्यं अपरं एश्वर्यतिमिरान्धत्वम्।

Q9) संस्कृत भाषया अनुवादं कुरुत।

ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರನು ರಾಮ–ಲಕ್ಷ್ಮಣರೊಡನೆ ತನ್ನ ಆಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಹೋದಾಗ ಅವರಿಗೆ ಈ ಕಥೆಯನ್ನು ಹೇಳಿದನು. ಮಹಾವಿಷ್ಣುವು ವಾಮನಾವತಾರವನ್ನು ತಾಳುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಇದು ಅವನ ಆಶ್ರಮವಾಗಿತ್ತು. ಬಲಿಯು ಇಂದ್ರನನ್ನು ಜಯಿಸಿದಾಗ ದೇವತೆಗಳು ವಿಷ್ಣುವಿನ ಸಹಾಯ ಕೇಳಲು ಅವನ ಬಳಿಗೆ ಬಂದರು. ಅದರಂತೆ ಅವನು ಈ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ವಾಮನವಾಗಿ ಅವತರಿಸಿದನು. ನಂತರ ಬಲಿ ಚಕ್ರವರ್ತಿಯ ಬಳಿಗೆ ಬಂದು ಮೂರು ಹೆಜ್ಜೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಬೇಡಿದನು. ಬಲಿಯು ಅವನ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯನ್ನು ಈಡೇರಿಸಿದನು.

When Vishwamitra, along with Rama and Lakshmana, went to his hermitage, he narrated the following story to the two princes. In ancient days, before the Vamana's incarnation of Mahavishnu, this was his holy hermitage. He use to perform his austerities there itself. When Bali conquered Indra the dieties came to Vishnu for help. Accordingly, he took birth in this world in the form of Vamana. Then, he went to the emperor Bali and requested for the gift of three steps of earth. Bali was granted his request.

*Q10)*कर्नाटक भाषया आङ्ग्लाभाषया वा अनुवादं कुरुत।

एकः वायसः मांसखण्डं पश्यति। तदगृहीत्वा सः वृक्षस्य शाखां गच्छति। तत्रस्यः आनन्देन मांसखण्डं खादति। तत्र एकः शृगालः आगच्छति। एतत् मांसखण्डं कथं मिलति? इति चिन्तयति। काकं स्तोतुम आरभते।

भोः काक, तव स्वरः मधुरः। तव गानं श्रोतुम् इच्छामि। इति। वायरसः गातुम आरभते। मांसखण्डः अधः पतति। शृगालाः तद्गृहीत्वा पलायते।

*Q11)*शुकानासोपदेश कथं विवृणुत।

भाग – इ

द्वयोः उत्तरं लिखत। **[2×15=30]**

Q12) भासेन रचितः कादम्भरि गद्यकाव्यस्य महत्वम् विशदयत।

Q13) किरातार्जुनीयम् ग्रन्थस्य महत्वं यथा पाठ्यं वर्णयत।

Q14) "भारवेः अर्थगौरवम्" इति व्याख्यानम् कति औचित्यम् - विवृणुत।

Q15) किरातार्जुनीयम् ग्रन्थस्य प्रथम सर्गं यथा पाठ्यं विवृणुत।

❋ ❋ ❋